

KILJAVAN OPISTO

Kotorannantie 49, 05250 Kiljava

puh. (09) 276 251

faksi (09) 276 5920

Työelämän ja
ammattiyhdistysliikkeen
aikuisoppilaitos

TALLENTAJA - muistitiedon kyselylehtinen: Kirjoitushaaste muisteluhaluisille

Aika on kolmiulotteinen: Siinä on mennyt, nykyisyys ja tulevaisuus. Aikaa on aina muovannut aktiivi ihminen.

*Muistelmätietouden keruu ulotetaan nyt työväen sivistyslaitoksiin ja koulutukseen. Tällä keruulla on saatavissa kokemusräistä ja arvokasta tietoa, kuvauksia ja näkemyksiä työväenliikkeen sivistys- ja kasvatustyöstä niiltä, jotka ovat koulutta-
neet itseään vaikuttaakseen oikeudenmukaisemman ja turvallisemman maailman ja Suomen hyväksi. Ilman sitä tuskin olisimme hyvinvointivaltio.*

Toivomme Sinun osallistuvan yhteiseen hankkeeseemme. Välitämme näin tietoa, kokemusta ja muistia siltana tulevaan aikaan.

Risto Laakkonen
Työväen Muistitieto-
toimikunnan puheenjohtaja

Muistitietoa tallentava Työväen Muistitietotoimikunta julistaa yhdessä Työväen Akatemian (per. 1924), Sirola-opiston (1946-1994), Ammattiyhdistysopiston (per. 1950 Kiljavan opistona), Pohjola-opisto (1956-1996) ja Voionmaan opiston (per. 1951) keruun opiskelumuistojen kirjoittamiseksi. Mikäli olet opiskellut niissä, ryhdy panemaan koulumuistojasi paperille. Meille tallentajille voit kertoa opiskelusta yleisemminkin, kouluista, joista tulit ja joihin edellä mainitut opistot mahdollisesti sinut jatkossa johdattivat. Kysymysjuonto muistelemisen helpottamiseksi seuraa lopussa. Koulutus on avain sosiaaliseen yhteydenpitoon. Kouluttaminen on muuttunut rajusti sodan jälkeen ja koulut tulleet jokaisen ulottuville - on puhuttu kouluttamisen demokratisoitumisesta. Murros koski erityisesti 1960 ja 1970-luvun nuorisoa ja koulua. Miten se on koettu ja miten sen kukin muistaa, siitä haluamme kirjoituksia. Tunnetusti 1960-luvun kouluihin tunkeutuivat uudet tuulet ja kouluista tuli yhteiskuntaradikalismin syytyskeskuksia. Ennen peruskoulua kaikki oli toisin. Työväen sivistystyöstä huolehdittiin sekä yleisen opinsaannin kannalta että itse työväenjärjestöt omia tehtävätarpeitaan varten. Tuettiin opiskelua. Omien koulujen avulla haluttiin mahdollisimman korkean opetuksen avulla auttaa sosiaalista selviytymistä ja maailmankuvan selkeyttämistä, oli opiskelijan sivistystaso tai työ millainen tahansa.

■ Keruun tarkoitus:

Tallentaa työväenliikkeen oppilaitoksissa opiskelleiden kokemuksia ja muistikuvia kouluajastaan ja siitä, mitä se merkitsi heidän elämässään. Muistelmat kootaan Työväen Arkiston muistitietokokelmiin tutkimustarkoituksiin. Muistelmia voidaan käyttää apuna oppilaitosten matrikkeleissa ja oppilaitoshistorioiden laadinnassa.

TIEDON LÄHTEILLÄ

Muistitietokeruu työväenliikkeen opistot käyneille

Keruun toimenpanijana esiintyy Työväen Muistitietotoimikunnan asettama keruutoimikunta: Rehtori Markku Liljeström Ammattiyhdistysopistosta, toimitsija Eija Piipponen lopettaneen Sirola-opiston edustajana, apulaisrehtori Päivö Puhakainen Työväen Akatemiasta ja vastaavana toimihenkilönä Risto Reuna Työväen Muistitietotoimikunnasta. Häneltä saa lisätietoja puhelimitse, vaihde 09-736 322.

■ Osallistuminen:

Keruu on tarkoitettu entisille Työväen Akatemian, Sirola-opiston, Ammattiyhdistysopiston, Voionmaan opiston ja Pohjola-opiston vuosikurssin käyneille ja yleisemmin niille, joilla on muistoja työväen oppilaitosopiskelusta.

■ Keruu-aika ja postitusosoite:

Tiedon lähteillä-keruuta jatketaan vuosittain. Palkittavat muistelmat valitaan maaliskuun ensimmäiseen päivään mennessä saapuneiden joukosta. Määräajan jälkeen saapuneet muistelmat osallistuvat aina seuraavan vuoden palkintojen jakoon. Ensimmäinen määräaika on 1.3.1998. Vastaukset tulee lähettää osoitteeseen **Työväen Muistitietotoimikunta Paasivuorenkatu 5 B 00530 Helsinki**, kuoreen merkintä "Oppilaitos-

muistelmat”.

Vastausohjeet:

Kirjoita, mieluiten koneella, A-4 -kokoiselle kirjoituspaperille. Jätä arkin vasempaan reunaan 2-3 cm marginaali. Merkitse alkuun nimesi, vuosikurssisi, ammattisi ja osoitteesi. Jos lähetät äänitteen (jo halvoilla radionauhureilla on helppo äänittää muistitietoa), liitä alkuun paikka, aika ja henkilötietosi. Myös kaikki kouluihin liittyvät valokuvat, liitteet, kurssilehdet ym. ovat tervetulleita. Keruuseen osallistuneiden muistelmien edellytetään olevan jatkossa tutkimuskäytössä ja mahdollisista käyttöä koskevista rajoituksista on mainittava erikseen.

Palkinnot:

Keruuseen osallistuneet palkitaan 5 kpl 1000 markan ja 5 kpl 500 markan rahapalkinnoilla, lisäksi kaikkien vastanneiden kesken arvotaan Viking-Linen kahden hengen risteilyä Tukholmaan ja takaisin.

Miten muistella?

Kirjoita vapaamuotoisesti kuin ainetta; muistivarantoa voi tyhjentää rennosti, pinnistelemättä. Muistelijoiden välinen ns. viimeisen päälle kilpaileminen ei ole tämän kirjoituskeruun henki. Alla oleva kysymyssarja on vain ohjeellinen, ei orjallisesti seurattavaksi tarkoitettu. Onhan paljon sellaista, mitä emme osaa kysyäkään! Kaiva muististasi kohteesi erikoispiirteitä, sitä, mikä sinua on ihmetyttänyt tai jäänyt mieleesi. Hyvänä apuna muistelemisen ärsykkeinä ovat valokuvat, dokumentit, kalenterit tai lehdet. Huomaa, ettei kirjoituksesi arvoa ratkaise oikeinkirjoitus ja muotoseikat, vaan kertomuksesi aitous, yksilöllinen huomiokyky ja seikkaperäinen, ”sen arvottomankin”, kuvaaminen. Ne ovat parasta muistitietoa.

Voit muistella esimerkiksi seuraavia:

1 Koulutuskäsityksistä:

- Kuvaile, mistä minkälaisesta kodista olet, miten vanhempasi suhtautuivat koulunkäyntiin, mahdollisesti oppikouluun menoon ja millaisia asenteita muistat koulunkäynnistä. Vanhastaan oli

varsinkin teollisuus- ja yliopistokaupungeissa sosiaalinen juopa työläisnuorten ja oppikoululaisten, ”koulupiskien”, välillä. Onko sinun kokemuksissa sellaisia muistikuvavälähdyksiä? Mitä kouluja kävit, suunnittelit käyväsi ja miten ammattiinmeno, hankkeisiin ryhtyminen kävi? Kuka sinusta oli ”oppinut”, millä perustein ja mikä kuva sinulla oli ns. kirjaviisaista?

2 Koulusta opetuslaitoksena:

- Kerro, miten ajatus ----opistoon menosta syntyi, mitä odotit ja suunnittelit koulutukselta ja kuinka varat opiskeluajalle järjestyivät? Työpaikasta tai mistä tulit, mitä siellä ajateltiin oppilaitoksestasi, ja oliko sovittu mitään paluusta töihin? Mitä muistat itse opistoon tulosta, asumisesta ja tavoista päivä-järjestyksessä, merkkihenkilöiden muotokuvista seinillä ja ympäristön luomasta vaikutuksesta, itse opintojen aloittamisesta? Entä koulun muu henkilökunta, mitä heistä jäi mieleen, arkipäivän vallankäyttäjäkö?

- Miten koulun opetuksessa korostui pyrkimys kitkeä tai ohittaa ns. huonot tavat tai vaikuttaa elämäntavallisuudesta ajatteluun? Mitään roolia aatteellisuus näytteli, oliko kysymys sosialismista tai jostain muusta aatteesta esillä, millä tapaa? Kuvaile omin sanoin, millaisia opettajat olivat, heidän opetus-tapansa ja millaisia tapauksia opetuksessa syntyi, hupaisiakin? Miten naisten ja miesten kohtelu erosi?

3 Opiskelijaelämästä:

- Millainen oli kohdallasi hyväksyminen oppilaskuntaan, Toveriliittoon, kerro muistikuviasia sisääntulorituuaaleista, monnittajaisista ym.? Millaisia kaikenlaisia persoonallisuuksia oppilaissa muistat? Kerro tapaamistasi harrastuksista, näyttelemisestä ja viisunikkaroinnista, yhdessäolosta ylipäätään, retkistä, kilpailuista eri opistojen välillä, urheilusta.

- Mitä kommelluksia kurssisi aikaan tapahtui, kerro jokin tapaus tai juttu. Oliko porukassa ns. huumor- tai juttumiehiä, kujeilijoita, ns. tuhmien juttujen viljelijöitä, ronskeja, arkoja, aatepalon esitaistelijoita, millaisia? Syntyikö romansseja ja kenties avioliittoja? Osallistuitko oppilaiden keskinäisiin väittelyihin, mistä asioista? Löivätkö yleiset ajankohtaiset muoti-ilmiöt läpi oppilaissa, missä muodossa, laulaa renkutettiin iskelmiä, rekilauluja tai pilkkalauluja?

- Kerro, miten osallistuit oppilaskunnan kokouksiin, toimit Toveriliitossa tai oppilaskunta keräsi rahaa luokkaretkeä varten? Onko sinulla muistikuvaa oppilaiden pitämisestä yhtä jossain asiassa, ns. ---opiston hengestä tai ”akatemiaalaisuudesta”, missä asiassa?

4 Historiallisista tapahtumista:

- Kuvaile, jos kurssiaikaasi osui dramaattisia ja yleisiä historiallisia tapahtumia, esim. 1956 maaliskuun yleislakko, SAK:n hajoamisprosessi, nuorisofestivaalit 1962, Kuuban ohjuskriisi 1962, 1966 eduskuntavaalit, 1960-luvun nuorisoradikalismien vaikutukset ja mm. Vietnamin sota, metallityöväen lakko 1971 tai jokin liittosi, puolueesi suuri kokous. Mitä yhteyksiä sinulla oli ulospäin tai mihin tilaisuuksiin silloin osallistuit, millä olisi ollut liittymäkohtia oppilaitokseesi? Kerro jostakin oppilaitoksestasi järjestetystä poliitikon tai esitelmäsi käynnistä, joka jäi mieleesi. Esim. Yrjö Kallista, Väinö Linnasta, Arvo Salosta, Lauri Puntilasta, Erkki Salomaasta ym.

5 Koulun jälkeen:

- Millaisiin oloihin, takaisin töihin, uusiin tehtäviin tai jatkokouluun tiesi vei, kohtasitko vaikeuksia? Jättikö koulu jälkesi sinuun, vahvisti itsetuntoa, harjaannutti esiintymään tai kirjoittamaan, innosti johonkin, mihin sitä ennen et ollut ryhtynyt. Mikä on tuo oppilaitos, sen merkitys yleisemmin, elämäkulullesi jälkeen päin, arvioita ”elämäni koulusta” ponnistusalustana?

YHTEISKUNTA IHMISSYYS KULTTUURI KANSAIN- VÄLISYYS

TYÖVÄEN
AKATEMIA

Vanha Turuntie 14, 02700 Kauniainen

